

Vorbereitung post 3

Even schrikken

Groep 7-8

Welkom bij IVN Valkenswaard-Waalre

Dit is de digitale voorbereiding op post 3:
Even schrikken, voor groep 7 en 8.

Inhoud:

- Algemeen
- Verhaal
- Spel
- Werkblad
- Opruimen

Algemeen

- Zorg voor een tafel bij de post. Zorg dat er bij de tafel genoeg stoelen staan voor de kinderen en voor jezelf.

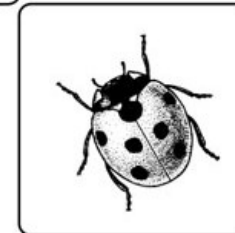
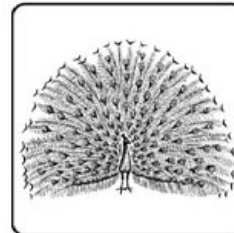
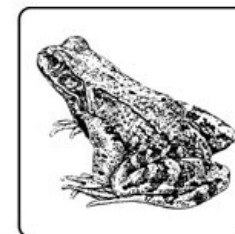
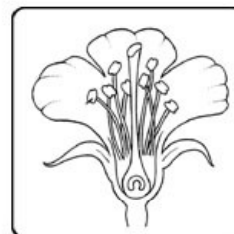
- In het werkboek dat op de post ligt vind je achter het tabblad 'Groep 7-8' op papier alle informatie over deze post.
- Neem voor het verhaal niet meer dan 10 minuten en de rest van de tijd voor het spel.
- Het werkblad voor groep 7-8 kan op school worden gemaakt, dit hoeft niet op de post.

Kleur

om te overleven

Werkboek post 3:

Even schrikken

IVN Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
Afdeling Valkenswaard-Waalre

Verhaal

Op de post willen we de kinderen laten beseffen waarom sommige dieren felle kleuren hebben. Een felle kleur valt immers op, en betekent dat het dier eerder door vijanden wordt gezien.

Felle kleuren kunnen gebruikt worden om te waarschuwen, en om te laten schrikken.

Bij waarschuwen is de felle kleur een signaal: eet mij niet want ik ben giftig, of ik smaak vies, of ik steek.

Sommige dieren gebruiken mimicry: ze lijken alleen maar op een dier dat steekt, of giftig is.

Bij schrikken dient de felle kleur om vijanden af te leiden. Eén moment van schrik bij een aanvaller kan voldoende zijn om te ontsnappen.

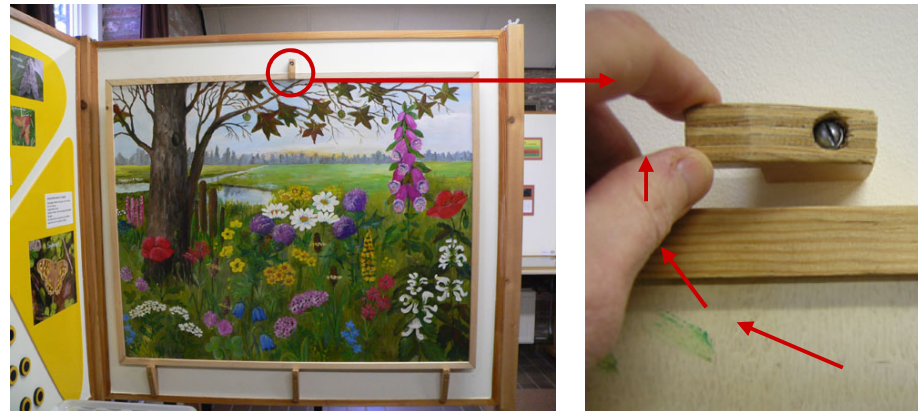
Oogvlekken van vlinders zijn hierbij een goed voorbeeld.

De tuinschildering

Leg voordat de eerste groep begint, de tuinschildering alvast klaar op tafel.

De schildering staat opgeborgen tegen het meest rechtse bord.

Verdraai de houten vergrendeling (bovenaan midden) zodat je de schildering weg kunt halen en leg de plaat op de tafel die bij de post hoort.

Bij de plaat hoort een kratje met daarin drie doosjes dieren, en een verhaal dat op een gelamineerde kaart bij de post ligt. Let erop dat je de kaart voor de bovenbouw gebruikt.

De insectentuin (bovenbouw)

Hier zie je een mooie bloementuin.
En ook heel veel insecten.
De insecten worden aangetrokken door de bloemen want ze zijn dol op de nectar in die bloemen.
Sommige insecten willen niet gezien worden door de vogels, omdat ze dan opgegeten kunnen worden.
Zoals bijv. de sprinkhaan of een groene rups.
Tussen de groene bladeren en stengels vallen ze niet op.
Maar je hebt ook beestjes die juist wel willen opvallen. Ze waarschuwen met hun kleuren

**rood / zwart of
geel / zwart.**

 Ze zeggen: 'Ik smaak vies' of 'ik ben giftig' of zelfs 'ik steek'.

Dan zijn er ook nog die vlinders met hun prachtige vleugels. Felle kleuren en opvallende oogvlekken. Daarmee willen ze de vogels in de tuin schrik aanjagen.
Die vogels denken namelijk bij het zien van die oogvlekken dat ze in de ogen kijken van een roofvogel of een kat.
Is dat even schrikken!
De vogel slaat snel op de vlucht en de vlinder vliegt weg. Het is bluf maar het werkt (natuurlijk niet altijd).

Nu kun je alle dieren een plekje geven op het schilderij van de bloementuin.

Inhoud van de doosjes

In de doosjes zitten allerlei dieren voor in de tuin:

- vlinders met draaibare vleugels
- nagmaakte rupsen, pad, lieveheersbeestjes, sprinkhaan
- plaatjes van dieren op plexiglas

Dieren in camouflagekleuren

In de tuin leven veel insecten, sommige willen niet opvallen omdat ze anders opgegeten worden. Dit zijn de dieren met camouflagekleuren.

O.a.: - de sprinkhaan

- groene rupsen

- vlinders met dichtgeklapte vleugels

De kinderen mogen deze dieren uit de doosjes halen en op de tuinschildering leggen.

Houd twee vlinders met oogvlekken apart voor het laatste deel van het verhaal.

Dieren in rood-zwart

Rood-zwarte dieren vallen wél op en dat willen ze ook. Hun kleuren zijn een waarschuwing: Pas op, ik ben giftig. Of: pas op, ik smaak vies. O.a.:

- lieveheersbeestjes
- St. Jacobsvlinder

De kinderen mogen deze dieren uit de doosjes halen en op de tuinschildering leggen.

Dieren in geel-zwart

Geel-zwarte dieren willen ook opvallen. Hun kleuren waarschuwen: Pas op, ik smaak vies. Of: Pas op, ik steek! O.a.:

- wesp
- wespvlinder

De kinderen mogen deze dieren uit de doosjes halen en op de tuinschildering leggen.

Oogvlekken

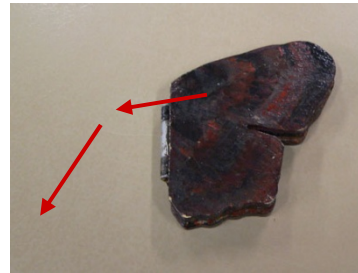
Sommige vlinders hebben oogvlekken. In rust zijn de vlekken meestal niet te zien.

Vogels zijn vaak bang voor grote ogen. Katten en roofvogels hebben zulke ogen, en dat zijn hun vijanden.

Als een vlinder plotseling zijn oogvlekken laat zien, slaat een vogel op de vlucht.

Laat met de modellen zien hoe oogvlekken een vijand aan het schrikken kunnen maken.

dagvlinder

nachtvlinder

Ook de andere vlinders hebben oogvlekken of schrikkleuren om vijanden te verjagen.

Ruim alle dieren weer op in de doosjes voor het volgende groepje kinderen.

De informatieborden

Op de infoborden gaat het om waarschuwen en schrikken.

Geel-zwart is een waarschuwing: Pas op, ik ben giftig. Of: ik steek!

Bij waarschuwen komt ook mimicry aan de orde. Voorbeeld: veel dieren lijken op een wesp en worden daardoor met rust gelaten door vijanden. De dieren profiteren van het waarschuwingssignaal van de wesp: Pas op, ik steek! Ook al steekt een ander zwart-geel dier zelf niet, hij is er toch veiliger door.

Rood-zwart is ook een waarschuwing en betekent bijvoorbeeld: Pas op, ik smaak vies!

Alle felle kleuren kunnen dienen als schrikkleuren. Hierbij horen ook de oogvlekken.

Vlinders die met dichtgeklapte vleugels goed gecamoufleerd zijn, kunnen een vijand plotseling laten schrikken door hun vleugels open te klappen en hun oogvlekken te laten zien. Ook sommige rupsen hebben oogvlekken.

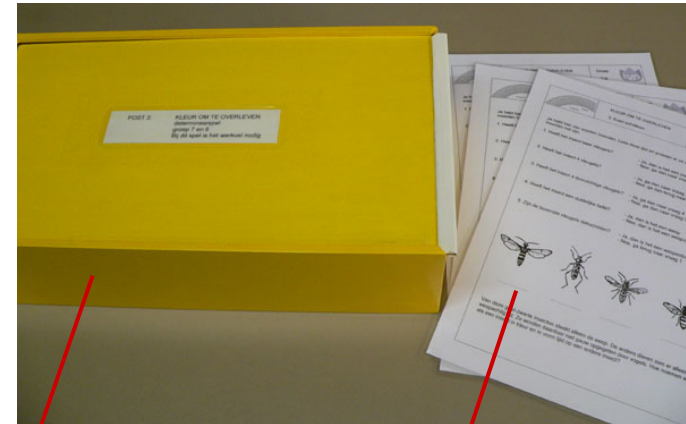

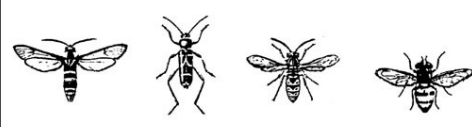
Spel groep 7-8

Groep 7 en 8 gaan determineren.

Materiaal:

- Geel kistje met daarin 3 insectendoosjes
- 3 gelamineerde werkbladen voor groep 7-8
- Doosje met stiften en poetsdoekje

	KLEUR OM TE OVERLEVEN 3. Even schrikk	Groep 7-8	
<p>Je hebt hier vier soorten insecten. Lees deze lijst en probeer er zo achter te komen welke insecten het zijn.</p>			
1. Heeft het insect twee vleugels?	-Ja, dan is het een zweefvlieg. -Nee, ga dan naar vraag 2		
2. Heeft het insect 4 vleugels?	-Ja, ga dan naar vraag 3 -Nee, ga dan terug naar vraag 1		
3. Heeft het insect 4 doorzichtige vleugels?	-Ja, ga dan naar vraag 4 -Nee, ga dan naar vraag 5		
4. Heeft het insect een duidelijke taille?	-Ja, dan is het een wesp -Nee, dan is het een wespvlinder		
5. Zijn de bovenste vleugels dekschilden?	-Ja, dan is het een wespboktor -Nee, ga terug naar vraag 1		
			
<p>Van deze geel-zwarte insecten steekt alleen de wesp. De andere dieren zien er alleen wespachtig uit. Ze worden daardoor niet gauw opgegeten door vogels. Hoe noemen we het als een insect in kleur en in vorm lijkt op een andere insect?</p>			

De kinderen gaan insecten determineren, ofwel hun juiste naam geven. Kijk op de deksel van het kistje voor algemene aanwijzingen bij het determineren.

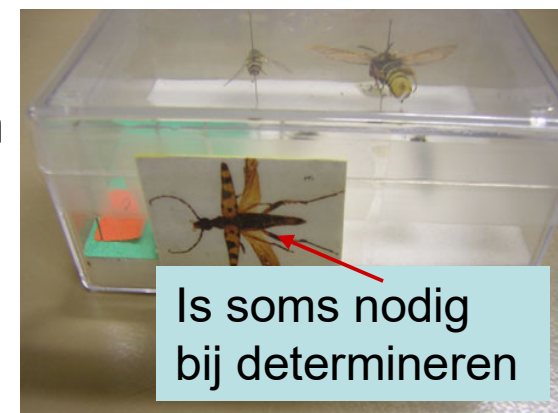

Spelen

- Deel de groep op in 3 kleinere groepjes en geef elk van de groepjes een doorzichtig doosje met insecten uit het kistje.
- In elk doosje zitten dezelfde insecten.
- Het doosje kan niet opengemaakt worden, bij determineren is het alleen nodig om te kijken.
- Geef elk groepje ook een gelamineerd werkblad en een stift om het blad te beschrijven.

- De kinderen kiezen één insect uit het doosje en gaan daarover de vragen op het werkblad langs, te beginnen met vraag 1.
- Als ze telkens het antwoord geven dat goed is bij dit insect, komen ze uiteindelijk terecht bij de juiste naam.
- Deze naam vullen ze in bij de tekening van dit insect op het gelamineerde blad.
- Vervolgens kiezen ze een ander insect uit het doosje en gaan op dezelfde manier te werk om ook hiervan de naam te vinden.
- Als alle vier insecten benoemd zijn kunnen ze controleren of alles klopt.
- De antwoorden zitten in het werkboek.
- Tot slot de kaarten schoonmaken met het poetsdoekje.

Werkblad groep (6-)7-8

Als werkblad voor groep 7-8 is er een puzzel.

Dit werkblad kan op school gemaakt worden. Wil je het werkblad ter plekke maken, zorg dan voor potloden op de post.

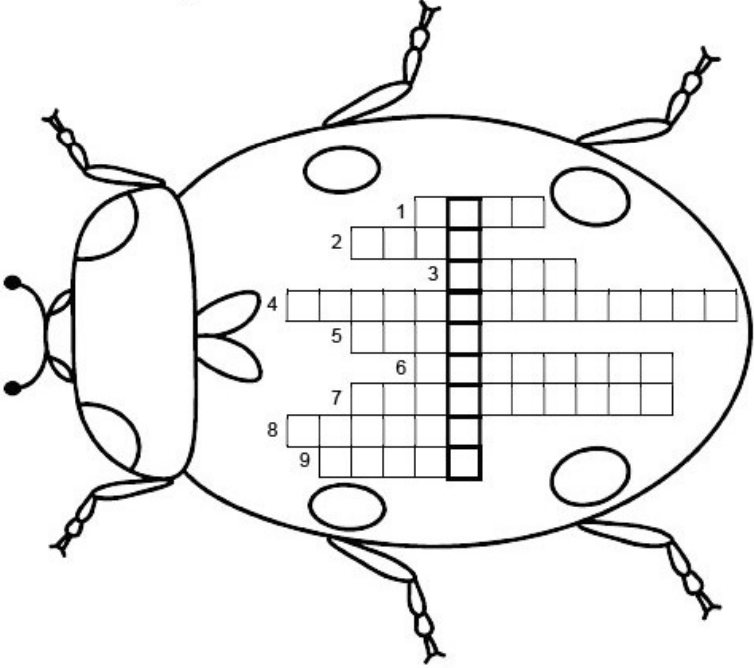
De oplossing van het werkblad zit in het werkboek.

	3. Even schrikken	Groep 6-7-8	
---	-------------------	----------------	---

Vul de puzzel op het lieveheersbeestje in.

1. Kleur van het gevaar.
2. Veel geel-zwarte insecten lijken op een
3. Hoe smaakt het lieveheersbeestje?
4. De heeft 4 poten en een lange staart. Hij is een beetje giftig.
5. Sommige dieren spreken met hun kleuren een
6. hebben vaak oogvlekken op hun vleugels.
7. Een lijkt op een wesp, maar hij heeft maar twee vleugels.
8. Wespen hebben waarschuwingkleuren omdat ze
9. Als je geel-zwart bent, word je niet gauw opgegeten door je

Wat staat er in de dik omlinjde hokjes van boven naar beneden?
Zet in de volgende zin:
Dieren met felle kleuren zijn in de natuur.

Opruimen

Na de laatste groep het spelmateriaal opruimen en bij het infobord van de post terugleggen.

De tuinschildering opbergen tegen het meest rechtse bord en vast zetten met de vergrendeling.

De stoelen netjes om de tafel zetten.

De materialen gaan door veel handen. We nemen aan dat iedereen hiermee voorzichtig is, maar toch kan er iets kapot gaan of kwijt raken. Meld dit s.v.p. meteen bij de organisatie.

Bedankt voor je medewerking en veel succes en plezier met het bezoek aan ***Kleur om te overleven.***